

POSTANOWIENIE

Dnia 20 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Renata Żywicka

w sprawie z odwołania A.M.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Lublinie
o prawo do renty,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w dniu 20 stycznia 2026 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego
w Lublinie z dnia 11 września 2024 r., sygn. akt III AUa 126/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od A.M. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oddziału w Lublinie kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) wraz z odsetkami wynikającymi z art. 98 § 1¹ kpc tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

[i.t.]

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 10 stycznia 2024 r., VIII U 2982/19 oddalił odwołanie A.M. od decyzji z dnia 12 czerwca 2019 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Lublinie odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Wyrokiem z dnia 11 września 2024 r., III AUa 126/24, Sąd Apelacyjny w Lublinie oddalił apelację wnioskodawcy oraz zasądził od niego na rzecz organu rentowego kwotę 240 zł z odsetkami, w wysokości odsetek ustawowych za

opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia o kosztach postępowania do dnia zapłaty.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku wnioskodawca zarzucił naruszenie: 1. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 245 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c.; 2. art. 235² § 1 pkt 2 i 5 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. art. 278 § 1 k.p.c.; 3. art. 235² § 1 pkt 2 i 5 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c.; 4. art. 235² § 1 pkt 2 i 5 k.p.c. w zw. z art. 243² k.p.c.; 5. art. 286 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.; 6. art. 12 w zw. z art. 13 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych; 7. art. 57 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych; 8. art. 4 ust. 2 w zw. z art. 2 pkt 10 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący uzasadnił oczywistą zasadnością skargi, wynikającą z naruszenia przez Sąd drugiej instancji przepisów postępowania mogącego mieć istotny wpływ na wynik sprawy tj. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 245 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c., art. 235² § 1 pkt 2 i 5 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. art. 278 § 1 k.p.c., art. 235² § 1 pkt 2 i 5 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. art. 278 § 1 k.p.c., art. 235² § 1 pkt 2 i 5 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c. , art. 235² § 1 pkt 2 i 5 k.p.c. w zw. z art. 243² k.p.c. , art. 286 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. jak również z naruszenia przez sąd przepisów prawa materialnego, tj. art. 12 w zw. z art. 13 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, art. 57 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, art. 4 ust. 2 w zw. z art. 2 pkt 10 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych polegających na ich błędnej wykładni, niewłaściwym zastosowaniu, a także niezastosowaniu.

W ocenie skarżącego ze strony Sądu Apelacyjnego doszło do oczywistego naruszenia przepisów postępowania dotyczących oceny dowodów. Podczas rozpatrywania apelacji wnioskodawcy, Sąd Apelacyjny dokonał oceny dowodów w sposób dowolny. Odmówił uwzględnienia fragmentów opinii biegłych, jako nie mogącej stanowić oparcia dla rozstrzygnięcia sprawy. Co więcej, Sąd Apelacyjny

pominał także wniosek o dopuszczenie dowodu z przesłuchania wnioskodawcy, z dokumentacji medycznej z dalszego leczenia wnioskodawcy załączonej do apelacji, a także dowodu z opinii biegłych z zakresu medycyny pracy, dermatologii i psychiatrii wskazując, iż nie są one przydatne do wykazania stanu zdrowia wnioskodawcy i zmierzają jedynie do przedłużenia postępowania.

Mając na uwadze powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie w całości i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez stwierdzenie, że wnioskodawcy przysługuje prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Lublinie do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania, w tym wyodrębnionych kosztów zastępstwa prawnego według norm prawem przepisanych za wszystkie instancje oraz w postępowaniu kasacyjnym.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie na rzecz organu rentowego kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych, ewentualnie - w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania o oddalenie skargi kasacyjnej i zasądzenie na rzecz organu rentowego kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ubezpieczonego nie kwalifikuje się do jej przyjęcia i merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie należy przypomnieć, że skarga kasacyjna podlega badaniu (na etapie przedsądu) w zakresie spełnienia przez nią warunków formalnych. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność

postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym bowiem razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a jego zadaniem nie jest przecież dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w niniejszej sprawie oparty został na przesłance oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Należy więc przypomnieć, że w motywach wniosku opartego na tej przesłance przedsądu powinien być zawarty wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawione argumenty na poparcie twierdzeń (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy przepisów prawa i doszukiwania się ich znaczenia

(tak m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 Nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Zwrócić także należy uwagę, że Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c., jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Związanie to wyklucza nie tylko przeprowadzenie w jakimkolwiek zakresie dowodów, lecz także badanie, czy sąd drugiej instancji nie przekroczył granic swobodnej ich oceny. Z tego punktu widzenia każdy zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu drugiej instancji, chociażby pod pozorem kwestionowania wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, z uwagi na jego sprzeczność z art. 398³ § 3 k.p.c. jest *a limine* niedopuszczalny (por. wyrok Sądu Najwyższego z 3 kwietnia 2019 r., II CSK 95/18, LEX nr 2645127).

Sąd Apelacyjny przy uwzględnieniu wyników bardzo obszernego postępowania dowodowego ocenił, że wnioskodawca jest zdolny do pracy na poziomie zgodnym z posiadanymi kwalifikacjami zawodowymi.

Sformułowane przez skarżącego przesłanki przejęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zmierzają w istocie do podważenia tych ustaleń faktycznych, co jak wskazywano powyżej, na etapie postępowania przed Sądem Najwyższym nie jest dopuszczalne.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., 98 § 1¹ k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c.

[i.t.]

[SOP]